

Богатство и дълг на домакинствата, I тримесечие 2012: Дългът намалява с ускоряващи се темпове

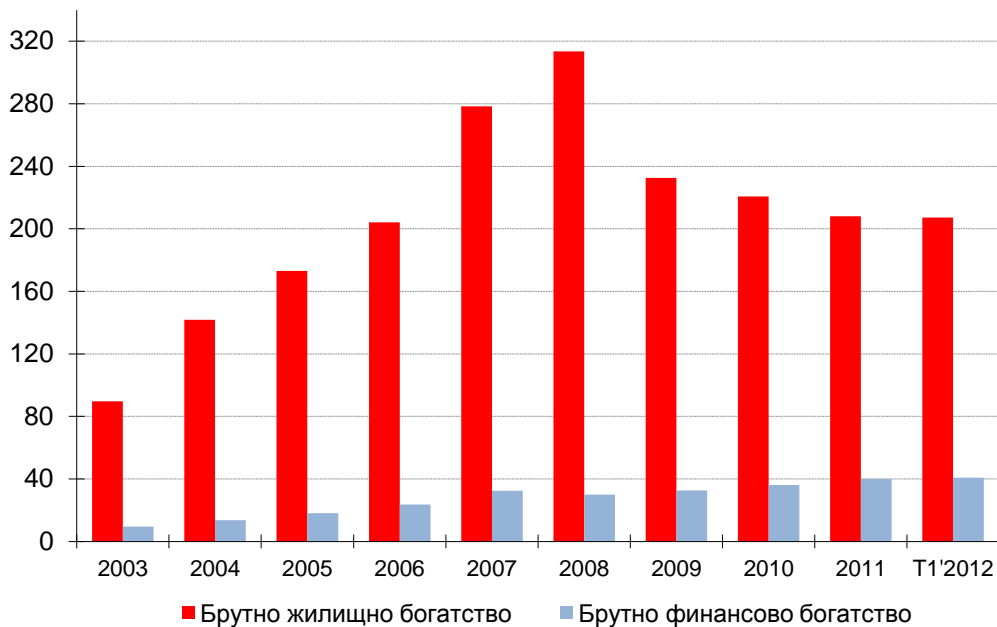
Дългът на домакинствата намаля с близо 196 милиона лева през първите три месеца на годината, докато финансовото богатство продължи да нараства с бързи темпове (увеличение от 875 милиона), което доведе до значителен спад във финансовия ливъридж (дългът спрямо brutното финансово богатство) със 160 базисни точки до 50%. Междувременно жилищното богатство продължи да намалява, макар и по-бавно (понижение от около 706 милиона). В резултат, общото нетно богатство на домакинствата се увеличи с 365 милиона лева, прекъсвайки дълга серия от тримесечия на спадове, което обаче вероятно не означава устойчиво обръщане на тенденцията. Въпреки доминиращата роля на жилищата в общото богатство на домакинствата, финансовото богатство увеличава значително тежестта си в последните години, променяйки сериозно структурата на общото богатство. Тази тенденция може да продължи и в идните години. Съотношението между brutното жилищно и brutното финансово богатство достигна своя връх през 2008 година, когато жилищното бе десет пъти по-голямо. Оттогава насам се наблюдава бърза промяна и съотношението намаля наполовина достигайки пет пъти в полза на жилищата в края на март тази година. Като стойност, жилищното богатство намаля с 105 милиарда лева или близо 30% между края на 2008 и 2011, докато финансовото богатство в същото време нарасна с над 10 милиарда.

Предпочитанието към спестявания в банкови депозити, напоследък основно в левово изражение, бе затвърдено през последното тримесечие, като домакинствата увеличиха балансите си в банки с над 734 милиона (депозитите в лева нараснаха с 830 милиона, докато тези в чужда валута намаляха с 96 милиона). Инвестициите в инструменти свързани с вътрешните капиталови пазари продължиха да се свиват през последното тримесечие, като средствата в акции намаляха със 110 милиона лева – спад от 43% за годината. С други 16 милиона лева намаляха активите в различните вътрешни

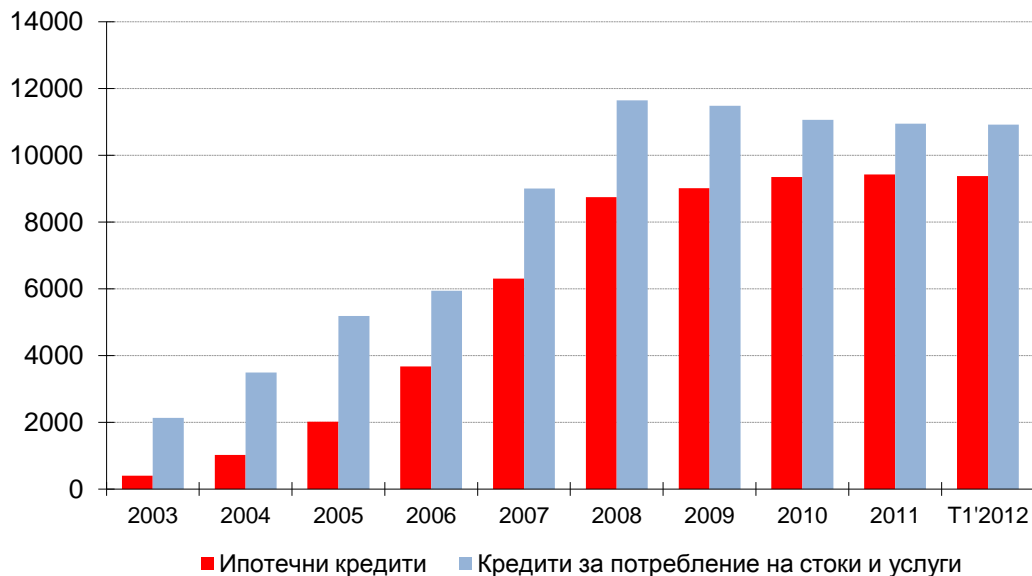
колективни инвестиционни схеми (за разлика от тези инвестиращи в чужбина ръст от над 6 милиона). Намаленията и в двата вида инструменти бяха както поради спадове в цените, така и вследствие на изтегляне на средства. Средствата на домакинствата в животозастрахователни схеми и в пенсионните фондове продължиха да показват солидни двуцифрени ръстове на годишна база, подкрепени от силното представяне на международните финансови пазари. Въпреки това в настоящото и бъдещи тримесечия, тези активи са уязвими поради неблагоприятни тенденции на тези пазари.

Ипотечните кредити на домакинствата от банки намаляха за първи път исторически, макар и само с 42 милиона лева през тримесечието. От масовото въвеждане на този тип кредити между 2002 и 2011 година те нараснаха над 40 пъти. Солиден ръст бе отчетен особено по време на подема в жилищния пазар между 2005 и 2008 година, когато ипотечните кредитите нараснаха с над 6.7 милиарда лева. С навлизането в период на ускорено погасяване на голяма част от тези кредити, може да се наблюдава по-значително намаляване и на общия дълг на домакинствата. Кредитите свързани с потребление отбелязаха спад за десето поредно тримесечие, което общо досега е довело до намаляване на дълга на домакинствата с около 940 милиона лева. Финансовият лизинг от своя страна също отбеляза още едно тримесечие с над 20% спад на годишна база, поради продължаващия слаб апетит към покупката на автомобили. Продължаващото намаляване на дълга на домакинствата, съчетано с вероятно по-нататъшно намаляване на общото богатство, поради продължаващото приспособяване на цените на пазара на жилища може да поддържа предпазливостта във финансовите и потребителски решения на домакинствата в следващите години. Поведението на домакинствата вероятно е значително повлияно от преживените силни колебания на жилищния пазар и успоредно с това бързото натрупване на дълг преди няколко години.

Графика 1: Брутно жилищно и финансово богатство, милиарди лева

Графика 2: Ипотечни и свързани с потребление кредити, милиони лева

Финансови активи на домакинствата

Активи в милиони лева	2010		2011			2012	
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар	
1 Парични средства	1 839.2	1 705.8	1 743.5	1 844.7	1 948.3	1 862.9	
2 Банкови депозити	27 344.6	27 917.5	28 421.6	29 460.6	30 887.3	31 621.7	
2а в лева	12 823.1	13 289.2	13 566.8	14 252.5	15 549.7	16 380.3	
2б в чужда валута	14 521.5	14 628.3	14 854.8	15 208.1	15 337.6	15 241.4	
3 Ценни книжа без акции и дялове	97.7	108.7	103.9	109.5	107.9	110.1	
3а Държавни ценни книжа	43.2	38.2	41.5	43.4	45.7	45.9	
3б Облигации	10.6	7.0	4.7	6.9	6.8	2.5	
3в Компенсаторни инструменти	44.0	63.5	57.7	59.2	55.5	61.7	
4 Акции на публични компании	1 153.1	1 340.3	1 216.4	944.5	867.9	757.5	
5 Взаимни фондове	444.1	416.0	396.7	363.6	369.2	359.4	
5а отворен тип управлявани у нас	112.1	125.2	119.7	108.8	102.0	101.5	
5б затворен тип	149.0	155.4	153.3	147.5	154.4	138.8	
5в отворен тип управлявани в чужбина	183.0	135.4	123.7	107.4	112.8	119.1	
6 Застрахователни резерви; пенсионни фондове	5 113.3	5 257.6	5 430.9	5 485.5	5 777.5	6 122.0	
6а Животозастрахователни резерви	514.6	527.6	552.1	565.5	584.7	603.8	
6б Пенсионни фондове	3 987.4	4 115.0	4 280.0	4 331.9	4 572.7	4 871.5	
6в Пренос - премиен резерв и резерв за предстоящи плащания	611.3	615.1	598.7	588.1	620.0	646.8	
7 Финансови активи (1+2+3+4+5+6)	35 992.0	36 745.8	37 313.0	38 208.3	39 958.1	40 833.6	

Годишен ръст на активите	2010		2011			2012	
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар	
1 Парични средства	-13.8%	2.4%	3.1%	4.3%	5.9%	9.2%	
2 Банкови депозити	12.3%	11.5%	11.2%	13.5%	13.0%	13.3%	
2а в лева	19.3%	19.5%	19.2%	20.3%	21.3%	23.3%	
2б в чужда валута	6.9%	5.1%	4.8%	7.9%	5.6%	4.2%	
3 Ценни книжа без акции и дялове	-0.7%	17.5%	17.1%	17.2%	10.4%	1.3%	
3а Държавни ценни книжа	13.2%	-1.2%	8.9%	9.8%	5.8%	20.1%	
3б Облигации	-18.8%	-46.1%	-64.9%	-40.2%	-36.1%	-64.0%	
3в Компенсаторни инструменти	-6.9%	55.4%	54.9%	39.8%	26.0%	-2.9%	
4 Акции на публични компании	-21.9%	-8.6%	-12.1%	-31.6%	-24.7%	-43.5%	
5 Взаимни фондове	13.3%	-0.5%	-1.5%	-10.9%	-16.9%	-13.6%	
5а отворен тип управлявани у нас	-3.0%	7.7%	11.9%	-1.5%	-9.0%	-18.9%	
5б затворен тип	-3.9%	1.3%	2.0%	-1.7%	3.6%	-10.7%	
5в отворен тип управлявани в чужбина	50.6%	-8.8%	-14.9%	-27.4%	-38.4%	-12.0%	
6 Застрахователни резерви; пенсионни фондове	24.4%	21.3%	21.4%	15.7%	13.0%	16.4%	
6а Животозастрахователни резерви	18.9%	13.3%	15.7%	15.6%	13.6%	14.4%	
6б Пенсионни фондове	26.3%	24.5%	24.2%	16.3%	14.7%	18.4%	
6в Пренос - премиен резерв и резерв за предстоящи плащания	16.9%	9.0%	9.2%	12.0%	1.4%	5.2%	
7 Финансови активи (1+2+3+4+5+6)	10.6%	11.3%	11.1%	11.3%	11.0%	11.1%	

Дял в общите активи	2010		2011			2012	
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар	
1 Парични средства	5.1%	4.6%	4.7%	4.8%	4.9%	4.6%	
2 Банкови депозити	76.0%	76.0%	76.2%	77.1%	77.3%	77.4%	
2а в лева	35.6%	36.2%	36.4%	37.3%	38.9%	40.1%	
2б в чужда валута	40.3%	39.8%	39.8%	39.8%	38.4%	37.3%	
3 Ценни книжа без акции и дялове	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	
3а Държавни ценни книжа	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	
3б Облигации	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
3в Компенсаторни инструменти	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%	0.2%	
4 Акции на публични компании	3.2%	3.6%	3.3%	2.5%	2.2%	1.9%	
5 Взаимни фондове	1.2%	1.1%	1.1%	1.0%	0.9%	0.9%	
5а отворен тип управлявани у нас	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.2%	
5б затворен тип	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.3%	
5в отворен тип управлявани в чужбина	0.5%	0.4%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	
6 Застрахователни резерви; пенсионни фондове	14.2%	14.3%	14.6%	14.4%	14.5%	15.0%	
6а Животозастрахователни резерви	1.4%	1.4%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	
6б Пенсионни фондове	11.1%	11.2%	11.5%	11.3%	11.4%	11.9%	
6в Пренос - премиен резерв и резерв за предстоящи плащания	1.7%	1.7%	1.6%	1.5%	1.6%	1.6%	
7 Финансови активи (1+2+3+4+5+6)	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Дъг на домакинствата

Дъг в милиони лева	2010		2011			2012
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар
1 Ипотечни кредити	9 349.1	9 333.3	9 408.6	9 424.9	9 428.2	9 374.5
1a Ипотечни кредити от банки	8 709.4	8 715.6	8 765.8	8 793.3	8 807.7	8 765.7
1a1 в лева	3 932.1	3 868.5	3 802.2	3 748.0	3 694.5	3 640.5
1a2 в друга валута	4 777.3	4 847.2	4 963.6	5 045.2	5 113.1	5 125.1
1b Ипотечни кредити от други фин. институции	639.7	617.6	642.8	631.7	620.6	608.9
1b1 в лева	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
1b2 в друга валута	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2 Кредити свързани с потребление	11 164.0	11 084.5	11 086.0	11 075.4	11 047.5	10 920.7
2a Потребителски кредити от банки	7 554.3	7 532.2	7 577.5	7 574.5	7 503.6	7 437.4
2a1 в лева	6 175.7	6 086.1	6 015.3	5 911.2	5 766.5	5 644.2
2a2 в друга валута	1 378.6	1 446.1	1 562.3	1 663.3	1 737.1	1 793.2
2b Потребителски кредити от други фин. институции	786.5	778.9	794.5	805.3	858.4	852.3
2b1 в лева	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2b2 в друга валута	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2в Овърдрафт	1 810.9	1 781.5	1 740.3	1 708.5	1 639.6	1 611.5
2в1 в лева	1 578.1	1 550.2	1 525.3	1 498.7	1 433.1	1 407.3
2в2 в друга валута	232.9	231.3	214.9	209.8	206.5	204.3
2г Други кредити от банки	909.3	893.1	881.2	893.8	948.6	919.3
2г1 в лева	526.1	507.6	487.6	493.8	512.5	490.8
2г2 в друга валута	383.2	385.5	393.6	400.0	436.1	428.5
2д Други кредити от други фин. институции	103.0	98.9	92.4	93.3	97.2	100.1
2д1 в лева	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2д2 в друга валута	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2е Революиращи кредитни карти (освен банкови)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
3 Финансов лизинг	335.9	306.2	297.1	282.4	259.0	243.3
Общо дъг (1+2+3)	20 849.1	20 724.0	20 791.7	20 782.7	20 734.7	20 538.6

Годишен ръст на дъг	2010		2011			2012
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар
1 Ипотечни кредити	3.7%	2.1%	2.1%	1.8%	0.8%	0.4%
1a Ипотечни кредити от банки	3.8%	2.7%	2.5%	2.2%	1.1%	0.6%
1a1 в лева	-4.1%	-5.5%	-6.1%	-6.2%	-6.0%	-5.9%
1a2 в друга валута	11.3%	10.3%	10.1%	9.4%	7.0%	5.7%
1b Ипотечни кредити от други фин. институции	2.5%	-5.3%	-2.0%	-3.0%	-3.0%	-1.4%
1b1 в лева	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
1b2 в друга валута	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2 Кредити свързани с потребление	-3.7%	-2.5%	-2.3%	-1.5%	-1.0%	-1.5%
2a Потребителски кредити от банки	-2.8%	-2.0%	-1.0%	-0.4%	-0.7%	-1.3%
2a1 в лева	-6.9%	-6.4%	-6.0%	-6.0%	-6.6%	-7.3%
2a2 в друга валута	21.1%	22.1%	24.1%	26.8%	26.0%	24.0%
2b Потребителски кредити от други фин. институции	8.8%	12.4%	7.9%	6.2%	9.1%	9.4%
2b1 в лева	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2b2 в друга валута	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2в Овърдрафт	-10.2%	-9.6%	-11.0%	-9.6%	-9.5%	-9.5%
2в1 в лева	-10.6%	-10.4%	-10.5%	-9.1%	-9.2%	-9.2%
2в2 в друга валута	-6.8%	-3.7%	-14.4%	-13.2%	-11.3%	-11.7%
2г Други кредити от банки	-5.0%	-2.1%	-2.8%	-2.2%	4.3%	2.9%
2г1 в лева	-13.5%	-9.8%	-9.9%	-7.7%	-2.6%	-3.3%
2г2 в друга валута	9.8%	10.4%	7.8%	5.5%	13.8%	11.2%
2д Други кредити от други фин. институции	-6.8%	-0.5%	-0.3%	13.5%	-5.6%	1.3%
2д1 в лева	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2д2 в друга валута	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2е Революиращи кредитни карти (освен банкови)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
3 Финансов лизинг	-21.2%	-23.7%	-20.3%	-23.8%	-22.9%	-20.5%
Общо дъг (1+2+3)	-0.9%	-0.9%	-0.7%	-0.4%	-0.5%	-0.9%

Дълг на домакинствата (продължение)

Дял в общия дълг	2010		2011			2012
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар
1 Ипотечни кредити	44.8%	45.0%	45.3%	45.4%	45.5%	45.6%
1а Ипотечни кредити от банки	41.8%	42.1%	42.2%	42.3%	42.5%	42.7%
1а1 в лева	18.9%	18.7%	18.3%	18.0%	17.8%	17.7%
1а2 в друга валута	22.9%	23.4%	23.9%	24.3%	24.7%	25.0%
1б Ипотечни кредити от други фин. институции	3.1%	3.0%	3.1%	3.0%	3.0%	3.0%
1б1 в лева	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
1б2 в друга валута	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
2 Кредити свързани с потребление	53.5%	53.5%	53.3%	53.3%	53.3%	53.2%
2а Потребителски кредити от банки	36.2%	36.3%	36.4%	36.4%	36.2%	36.2%
2а1 в лева	29.6%	29.4%	28.9%	28.4%	27.8%	27.5%
2а2 в друга валута	6.6%	7.0%	7.5%	8.0%	8.4%	8.7%
2б Потребителски кредити от други фин. институции	3.8%	3.8%	3.8%	3.9%	4.1%	4.1%
2б1 в лева	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
2б2 в друга валута	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
2в Овърдрафт	8.7%	8.6%	8.4%	8.2%	7.9%	7.8%
2в1 в лева	7.6%	7.5%	7.3%	7.2%	6.9%	6.9%
2в2 в друга валута	1.1%	1.1%	1.0%	1.0%	1.0%	1.0%
2г Други кредити от банки	4.4%	4.3%	4.2%	4.3%	4.6%	4.5%
2г1 в лева	2.5%	2.4%	2.3%	2.4%	2.5%	2.4%
2г2 в друга валута	1.8%	1.9%	1.9%	1.9%	2.1%	2.1%
2д Други кредити от други фин. институции	0.5%	0.5%	0.4%	0.4%	0.5%	0.5%
2д1 в лева	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
2д2 в друга валута	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
2е Революращи кредитни карти (освен банкови)	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.	п.а.
3 Финансов лизинг	1.6%	1.5%	1.4%	1.4%	1.2%	1.2%
Общо дълг (1+2+3)	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Общо богатство на домакинствата (жилищно и финансово)

Стойност в милиарди лева	2010		2011			2012
	дек	мар	юни	сеп	дек	мар
Недвижими имоти	220.635	215.731	212.532	210.948	207.979	207.273
Брутно финансово богатство	35.992	36.746	37.313	38.208	39.958	40.834
Дълг	20.849	20.724	20.792	20.783	20.735	20.539
Нетно богатство на домакинствата	235.778	231.753	229.054	228.374	227.202	227.568

Източници: Българска народна банка, Централен депозитар, Комисия за финансов надзор

Милен Касабов
 Старши Икономист
 Икономически Проучвания
 УниКредит Булбанк
 Телефон: +359 (2) 926 9 508
 И-мейл: milen.kassabov@unicreditgroup.bg

ДИСКЛЕЙМЪР

Настоящият документ е изготвен на базата на обществено достъпна информация от източници, които се считат за надеждни, но за пълнотата или точността на тази информация не носим отговорност. Всички оценки и мнения, включени в този документ представляват независима преценка на анализатора към момента на неговото публикуване. Ние си запазваме правото да променим изразеното в документа мнение по всяко време, без предварително уведомление, както и да не актуализираме тази информация или да я оттеглим, без предварително уведомление.

Този документ е изготвен само с информационна цел, не е предназначен и (i) не съставлява, както и не е част от предложение или покана за продажба, отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти (ii) не представлява съвет за отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти, или какъвто и да е съвет за вземане на инвестиционно решение.

Съдържащата се в този документ информация се отнася за момента, към който е предоставена, и не може да замести получаването на индивидуален инвестиционен съвет. Инвеститорите трябва да вземат свое собствено решение относно това дали инвестициите, които се реферират в документа са подходящи, с оглед на съответните рискове, своята инвестиционна стратегия и своя правен, данъчен и финансов статус.

Тъй като настоящия документ не представлява пряка или косвена инвестиционна препоръка или инвестиционен съвет, нито целия документ, нито част от него може да се счита за основа или мотив или обосновка за сключване на договор или поемане на какъвто и да е ангажимент.

УниКредит Булбанк и/или неговите директори, мениджъри и служители не носят каквато и да е отговорност към получателите на този документ и/или към трети лица за каквито и да е загуби, произхождащи от ползването на настоящия документ или неговото съдържание.

Този документ не е предназначен за частни инвеститори, и информацията, съдържаща се в него, не може да бъде разкривана, разпространявана, възпроизвеждана или публикувана по каквато и да е причина без предварителното съгласие на УниКредит Булбанк.